

Prædiken ved reformationsgudstjeneste i Domkirken 31. okt. 2017

Tekst: LK. 14, 15 – 24.

Salmer: 336, 487, 108

I Faderens, og Sønnens og Helligåndens navn.

Amen.

Dette hellige evangelium skriver apostlen Lukas.

Korsvar.

Efter at have hørt det sagde en af gæsterne til ham: »Salig er den, som sidder til bords i Guds rige!« [v16](#) Jesus svarede: »Der var en mand, som ville holde et stort festmåltid og indbød mange. [v17](#) Da festen skulle begynde, sendte han sin tjener ud for at sige til de indbudte: Kom, nu er alt rede! [v18](#) Men de gav sig alle som én til at undskyldte sig. Den første sagde til ham: Jeg har købt en mark og bliver nødt til at gå ud og se til den. Jeg beder dig, hav mig undskyldt. [v19](#) En anden sagde: Jeg har købt fem par okser og skal ud at prøve dem. Jeg beder dig, hav mig undskyldt. [v20](#) Og en tredje sagde: Jeg har lige giftet mig, og derfor kan jeg ikke komme. [v21](#) Tjeneren kom tilbage og fortalte sin herre dette. Da blev husets herre vred og sagde til tjeneren: Gå straks ud på byens gader og stræder og hent de fattige, vanføre, blinde og lamme herind. [v22](#) Og tjeneren meldte: Herre, det er sket, som du befalede, men der er stadig plads. [v23](#) Så sagde herren til tjeneren: Gå ud på vejene og langs gærderne og nød dem til at komme, så mit hus kan blive fyldt.

Amen.

Lignelsen her, har i den grad inspireret maleren Joachim Skovgaard, da han fik opgaven – at male Viborg Domkirkes indre med fresker, der

tilsammen skulle udgøre en hel billedbibel. Gående fra skabelsen nederst til venstre og hele vejen op gennem først Det Gamle Testamente i kirkeskibet og videre gennem Det Nye Testamente i kors-armene og koret.

Det første billede Skovgaard malede i 1901 var netop denne lignelse, som Skovgaard kalder ”Der var en rig mand, som indbød mange”. Det er malet på væggen lige her bag prædikestolen. Men det viste sig hurtigt, at der var noget galt med teknikken, så farverne begyndte at skalle af væggen. Det betød, at man måtte tage hele billedet ned igen. Og Skovgaard måtte så male et nyt billede af lignelsen i 1913. Så denne lignelse blev altså både det første og det sidste billede, Skovgaard malede her i kirken. Så på en måde kan man sige at Guds invitation til fest indrammer hele den bibelske fortælling her i Domkirken.

Lignelsen om det store gæstebud betød noget ganske særligt for Skovgaard – det ses bl.a. af den lille detalje, at han faktisk har malet sig selv og sin kone ind i maleriet, som to af de deltagende i måltidet – det ville han ikke gå glip af.

Og at netop denne lignelse betyder noget særligt for Skovgaard, som reformatorisk maler er ikke tilfældigt. For lignelsen understreger kernen i Luthers teologi – at det er Gud som inviterer os mennesker ind i livet og i Guds riges fællesskab. Det gjorde Gud lige fra begyndelsen i skabelsen, hvor han skabte jorden i sin kærlighed og gav os den som en gave og lagde værdi ind i verden og i menneskelivet.

Gud inviterer os ind i livets fest – hvilket Luther om noget sted understreger i salmen vi lige har sunget: ”Nu fryde sig hver kristen mand og springe højt af glæde! - Kan I se det for jer?

Og i sidste vers understreges det yderligere: ”Nu siger han: Kom hid til mig, tag evigt liv til gave!.... Nu er jeg din og du er min, min bolig skal og være din, os skal ej fjenden skille.”

Evangeliets kerne er, at vi er inviteret ind i livets fest – ikke fordi vi har gjort os fortjent – men fordi Gud vil have sit hus fyldt! Og vise os, at i livets fest, er der plads til alle, her er det hjerterummet, der er fortegn.

Men de ville ikke komme! De finder på undskyldninger: Jeg har købt en mark.... Jeg har købt fem par okser.... Jeg har giftet mig.....Jeg har.....jeg har..... jeg har.

Og vi finder på undskyldninger. Vi gør os selv til grin. Fordi vi aldrig kan holde fri fra os selv. Ikke så meget som en øjeblik – og derfor har vi naturligvis heller ikke tid til at feste. Jeg har Jeg harJeg har travlt.

I lignelsen fejrer jeg'et sig selv og sine nyerhvervelser og vil derfor ikke feste med alle mulige andre.

Men siden hvornår har sådanne nyerhvervelser forhindret nogen i at feste? De vil ikke!

Vil vi?

Vil vi bryde med dagligdagens travlhed og bruge tid på at feste sammen omkring vores livsgrundlag – vores historie, vores fundament?

Vil vi kort sagt indse, at vores hverdage får energi af, med jævne mellemrum at blive afbrudt? For nu skal der festes!

Nej vi har også en tendens til ikke at ville deltage. Til at melde afbud!

Og lignelsen fortæller, at da de tre første afbud kommer Herren for øre, da bliver han vred.

Lukker han da festen?

Nej, tværtimod! Herren er kun optaget af ét: "At mit hus kan blive fyldt!"

Det tomme hus skal fyldes til sidste plads – ligesom i aften.

Festen er helt enkelt festen værd! Derfor går budet nu til alle andre: De, som ikke er privilegerede. De fattige, de blinde og de lamme. De gudløse – For de velbjegete har nok i deres eget. De er ikke festmennesker.

Det som satte Luther i gang var at han fik øje på, at Gud med sin invitation – bygget på nåde og barmhjertighed og gennem Kristi komme til verden, befrier os fra os selv og vores egne præstationer og i stedet sætter os i et fællesskab, med blik for at tjene de andre.

Vi skal ikke gøre os fortjent - for vi er de "altid allerede elskede" Og kan sætte alt ind på at give denne kærlighed videre! Denne opdagelse blev kendt som den reformatoriske.

Og denne opdagelse fik ham straks til at begynde at iagttage hvordan kirken behandlede de andre – de helt almindelige. Bønderne og håndværkerne.

Og han så, hvordan kirken igen var begyndt at sætte krav for at få del i invitationen. Krav i form af køb af afladsbreve. Han så, hvordan fattige mennesker, der knapt havde så deres børn kunne spise sig mætte, blev holdt i fattigdom og nød og blev forledt til at købe aflad med løfte om en plads i Guds riges fællesskab.

Og derfor råbte han på Re-formation – hvilket betyder gen-dannelse. At kirken igen blev dannet, som det den oprindeligt var: En menighed, hvor der bliver taget hånd om de svage. Hvor vi er ansvarlige for hinanden, og hvor vi arbejder med på enhvers ret til et liv i værdighed.

Luther ønskede ikke en ny kirke. Og slet ikke en i sit navn. Han søgte tilbage til den oprindelige måde at være kirke på. Og derfor må reformationens kirkesplittelse altid være en anstødssten.

Reformation betyder også i dag gen-dannelse, og med reformationsmarkeringen, er der sat fokus på at reformationen ikke alene er fortid, men er en konstant foregående bevægelse i kirken –

gennem Guds invitation. Ind i mod kernen og ind imod genoprettelse af fællesskabet mellem både Gud og mennesker.

Derfor er det også en stor glæde i aften, at have både vore anglikanske, katolske og baptistiske brødre og søster med, for i vores søgen ind mod evangeliets frisættende budskab, både står og går vi sammen.

Længe før Wittenberg og Hans Tausen var den katolske bisp Gunnar den åndelige autoritet her i Viborg. Han boede ovre i Asmild og kom til byen via bisp Gunnars Vej og den vej, vi tidligere i dag har døbt "Hans Tausens Allé".

Han kunne se domkirken rejse sig foran og han vidste, hvad der var hans opgave: At samle byen og dens indbyggere. At give den invitation som Livets Herre havde mødt ham med videre til alle, og derfor inviterede han alle byens indbyggere til festmiddag – til bisp Gunnars gilde den 15. august hvert år, hvor de blev godt forsynet, så at de, som der står i annalerne – "Efter en så fornem beværtning havde nok at fortælle om – et helt år frem".

I kirken har måltidsfællesskabet altid haft en særlig plads. De første kristne samledes omkring det fælles bord, hvor sultne og fattige blev inviteret med. Og i dag samles vi rundt i alle verdens kirker omkring nadverbordet, hvor Gud igen inviterer os til at få del i hans liv, død og opstandelse.

Nadveren er Guds kærlighedserklæring til mennesker, og den har vi brug for at høre igen og igen. Det kender vi jo også fra vores menneskelige relationer. Det nytter jo ikke at manden siger til konen efter brylluppet: "Nu har du hørt at jeg elsker dig, og så er der ingen grund til at tale mere om det. Regn med det, indtil du hører noget andet!"

Vort liv og vort håb, bygger på Guds invitation ind i fællesskabet med Ham og med vores medmennesker – et fællesskab som giver identitet

til os, som dem, der altid allerede er elskede, og som sender ud i livet og i verden.

Det var, hvad Luther så, da han gik tilbage til kernen – til skriften og til Kristus. Luther pegede på denne bevægelse ved at flytte kristendommen fra klostrene ud i kirkerne, og vi vil om lidt fortsætte denne bevægelse ved at gå fra kirken og ud i byen – op på Nytorv, hvor vi vil plante Hendes Majestæt Dronningens tvillingetræ, til det reformations-træ Dronningen plantede i Wittenberg i foråret.

Det er, hvad professor Niels Henrik Gregersen et sted har kaldt en protestantisme med kød og blod. Det er ikke den fysiologiske krop, der står i centrum, men den sociale krop, som udgøres af fællesskabet med de andre troende og med ethvert nødlidende menneske. Det er endvidere en protestantisme der kun eksisterer, såfremt den leves; den kan ikke eksistere blot i individets indre bevidsthedsrelation til Gud. "

Og kirken lever i dag i alle sogne i stiftet og på en dag som denne hvor 1400 børn og unge har lært historie og om kristendom her i kirken og rundt i byen, og hvor vi har markeret reformationens afgørende betydning ikke blot i Viborg Stift men ud over hele landet, gennem navngivningen af Hans Tausens Alle, og med gudstjenesten har, hvor vi gennem processionen med menighedsrådsformænd og præster understreger, at kirken grundlægges i sognemenighederne, og hvor vi gennem fællesskabet med vore brødre og søstre fra den katolske kirke og fra den anglikanske kirke og fra baptistkirken understreger, at splittelsen for 500 år siden ikke skal få det sidste ord.

Og for mig at se, kan reformationsåret ikke sluttes flottere, end ved at vi nu om lidt til kirkeklokkernes klang bevæger os op på Nytorv, hvor vi planter Dronningens reformations-eg,

Da Dronningen plantede træet i Wittenberg, tilføjede hun nogle ord fra 2. Tim 2,13, som er skrevet på pladen ved træet og lyder: "Er vi utro, forbliver han dog tro, thi fornægte sig selv kan han ikke".

Dette skriftsted vil også stå på pladen ved tvillingetræet her i Viborg – som en stærk understregning, af at Gud er trofast og fortsat er den der inviterer til livets fest.

Måtte vi hører "husets Herres" invitation, så vi får øjnene op, som det skete for Luther, for da vil troens nedslag i verden igen skabe håb og handling.

Amen.